

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 8. junija 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 65.

Ureditev gospodarskih odnošajev z Italijo.

Še ta teden bo razpravljala narodna skupščina o trgovinski pogodbi z Italijo. V Rapallu se je naša država obvezala, da sklene z Italijo trgovinsko pogodbo. Kmalu po rapalski pogodbi so se začela pogajanja, ki so se večkrat tudi pretrgala, a so slednjič vendar končala z »rimsko pogodbo o prijateljstvu«. Nato se je podpisala julija 1924 v Beogradu tudi pogodba o trgovini in plovstvu in kmalu zatem »veterinarska konvencija« s posebnimi aneksi. O vseh teh pogodbah se je varovala najstrožja tajnost. Ni zato čuda, da je bil baš ta način razpravljanja in sklepanja zadosten povod, da je začela najširša javnost dvomiti o koristi teh pogodb za našo državo.

Poleg pogodbe o prijateljstvu, o plovstvu in veterinarske konvencije, se je pa sklenila še cela vrsta konvencij, zlasti se je večkrat v javnosti imenovalo konvencijo za ureditev železniškega prometa in tranzita. Nekatere konvencije so se sklenile v Benetkah, druge v Florenci, Rimu itd. a vse so se podpisale v Nettunu, zbog česar jih imenujemo nettunske. Dasi urejujejo vse te pogodbe in konvencije vprašanja, ki se tičejo bitnih interesov naše države, se o poteku razprav ni obveščala javnost niti potom uradnih biltenov, kaj še, da bi se vsaj parafirane konvencije celotno objavile. Izrazi nezadovoljstva nad potekom pogajanj, pohvalne izjave italijanskega tiska za koncilijantnost naše delegacije so dali večkrat povod za vznemirjenje pri nas in čule so se neprestano zahteve, da se vsaj vsebina sklenjenih konvencij objavi. Vsaka zahteva je bila brezuspešna in komaj zadnje dni so se čule poloficijelne vesti, da se minister dr. Krajač pripravlja, da predloži narodni skupščini predlog zakona za ratifikacijo trgovinske pogodbe z Italijo.

Sredi med najhujšimi političnimi borbami, ko je v skupščini vsako resnejše delo skoro nemogoče, se naj zdaj razpravlja o pogodbi, ki more postati usodepolna za gospodarsko neodvisnost države. Pritisku, ki je prišel od italijanske strani, se je posrečilo, prisiliti našo vladu, da predloži pogodbo narodni skupščini. Ne samo, da je ratifikacija te pogodbe italijanski trgovini in industriji in italijanskim imperialističnim stremljenjem sploh nujno potrebna, ampak je predvsem spretnost italijanske diplomacije smatrala, da je pri nas sedaj za to najugodnejši moment, da bo predlog za ratifikacijo sprejet brez velikega hrupa.

Način pogajanja in temu primeren tudi način pripravljanja tega predloga za narodno skupščino nam vsiljujejo bojazen, da stojimo že skoro pred končanimi dejstvi, da se stvari ne da več pomagati, in da smo prisiljeni napraviti še zadnji korak, ki bo našo usodo še formalno zapečatil. Do tega zaključka morajo neobhodno priti vsi, ki so trepno sledili razvoju pogajanj izza Rapalla. Da bi se v tem le motili!

TRGOVCI! Razpečavajte v svojih trgovinah srečke loterije Društva »Trgovske akademije«. Srečke dobite pri svojem gremiju.

Razmere v Rusiji.

Skupina štirih angleških poslancev, ki je obiskala Rusijo in se je nedavno vrnila, je podala o razmerah v Rusiji poročilo, ki je vzbudilo splošno zanimanje in našlo glasen odmev v vseh časopisih. Poročilo poslancev, ki pripadajo konservativni struji, apelira ob koncu na vladu, naj čimprej poišče pot za diplomatske in trgovinske dogovore s sovjetsko Rusijo, da Zedinjene države in Nemčija in drugi konkurenti ne izrinejo Anglije z ruskega tržišča. V poročilu se navaja sicer, da sloni gospodarstvo sovjetov izključno na nasilnem režimu, toda pripominja se, da je bila sovjetska vlada prisiljena dovoliti kmetom dalekosežne zasebno-kapitalistične svobode, ter da se je moglo le v mestih brezobzirno izvajati sovjetski režim.

Poročevalci so prišli po izerpnem obravnavanju vseh panog administracije, gospodarstva i. dr. do naslednjih sklepov: Danes ne more obstojati noben dvom več, da sovjetska vlada ostane stalna institucija. Ob političnem in gospodarskem razvoju, kakor se vrši v tem trenutku, se kaže povsem jasno, da bo sovjetska vlada v nekoliko letih mogla zahtevam 160 milijonskega naroda zadostiti v vsakem pogledu. Komisija predlaga angleški vladi naj bi v odnosih napram Rusiji uvaževala naslednje štiri glavne točke. 1. Protisovjetska propaganda naj bi prenehala. 2. Ruska vlada mora pripoznati zasebne predvojnne dolgov. 3. Angleška vlada mora siliti na to, da sovjetska vlada tam naloženi zasebni angleški denar povrne čim najhitreje. 4. Trgovina med Anglijo in sovjetsko Rusijo se mora dvigniti, da se bo brezposelnost v Angliji uspešno pobijala. Nemčija in Amerika sta v tem pogledu že daleč prehiteli Anglijo. Zato mora

angleška vlada dogodkom v sovjetski Rusiji posvečati največjo pažnjo in ne sme zamuditi nobene prilike za vzpostavitev trgovskih in diplomatskih odnošajev.

Poročilo razpravlja nato o splošnem političnem in gospodarskem položaju Rusije ter zaključuje z ugotovitvijo, da sovjetska Rusija preživlja v tem trenutku proces evolucije, ki se giblje v povsem zdravi smeri. Po poročilu se je neki zastopnik ruske drž. banke napram Angležom izjavil: »London ima denar, ne veruje pa v rusko vrednost kredita. Berlin pa veruje, da smo vredni kapitala, nima pa denarja. Mora si ga torej direktno ali indirektno nabaviti v Angliji, kar je tudi že storil.« Poročilo strokovnjakov priporoča zato, naj se dovolijo sovjetski Rusiji trgovski krediti na dolge roke, ki bi jih mogla Rusija uporabljati za nakupovanje gospodarskih strojev in tekstilnega blaga v Angliji, kar bi bilo neizmerne pomembnosti za angleško industrijo in za pobijanje brezposelnosti. Del angleškega tiska nima nobenega pravega zaupanja v ugodne izjave poročevalcev. Pravi namreč, da je pri vseh pogajanjih z Moskvo velika težava v okolnostih, da je beseda Moske brez vrednosti. V tej zvezi se tudi omenja Angliji sovražno propagando, ki da se je posebno razmahnila v času splošne stavke, ter prihajajo do zaključka, da je želja po pridobitvi ruskih tržišč za Anglijo precej oslabil kritične sposobnosti poročevalcev. Mnenje, da je diplomatsko in gospodarsko zblizanje, zadovoljivo za obe državi, možno v bližnjem času — da ni podkrepjeno — pravi del časopisja — s potrebnim dokaznim materijalom.

Vprašanje na policijsko direkcijo?

Množijo se v zadnjem času pritožbe proti policijskim organom, ki intervenirajo in celo ovajajo posamezne trgovce radi neoznačbe cen za predmete v izložbah. Naši trgovci so v tem oziru še preveč skrupulozni in izstavljajo večkrat označbo cen tudi za take predmete, glede katerih ne bi bilo to po zakonu niti potrebno. Ako se pa zgodijo primeri, ko niso cene navedene na kakem predmetu, so to ve-

dno le slučaj, ko listek s ceno odpade ali pa gre za istovrstne predmete itd. Ne bomo več dokazovali kako brezpomembna je ta skrb policije in da je skoro smešno skušati pobijati draginjo s takimi dejanji, vprašamo samo ali nimajo policijski organi res nobenih drugih važnejših poslov, da si kratijo čas s takimi nedolžnimi intervencijami?

OBISKOVALCEM LJUBLJANSKEGA VELESEJMA.

Uprava ljubljanskega velesejma je letos izdala kakor druga leta permanentne legitimacije in sicer po Din 30.— Z njimi je združena udobnost polovične vožnje. Pri odhodni postaji je treba kupiti celo vozno karto, s katero se je mogoče brezplačno peljati potem iz Ljubljane. Za družine je letos prvič preskrbljeno s posebnimi rodbinskimi vstopnicami po 20 dinarjev za tri osebe hkrati in sicer za enkratne obiske velesejma. Običajne enkratne vstopnice so dobe po Din 10.—

ZA UVOZNIKE MOKE V GRČIJO.

Ministrstvo inostranih del je sporočilo naši zbornici za trgovino, obrt in industrijo, da je dobilo od našega poslanstva v Atenah naznanilo, da so mnoge tvrdke v Atenah, na podlagi grškega dekreta od 15. januarja t. l., po katerem so se ukinile vse omejitve glede uvoza inozemske moke v Grčijo, izvršila večja naročila v inozemstvu. Ko je došlo na-

ročeno blago v Grčijo, je pa bil že izdan drugi dekret, ki je omejil dovoljeni odstotek kisline na 150 in vse došlo blago leži še danes po raznih luških pristaniščih. Po podatkih, ki jih ima poslanstvo, se je dekret izpremenil na zahtevo lastnikov grških mlinov. Poleg večjih količin madžarske in bolgarske moke, se nahaja v Patrasu tudi 110 ton naše moke. Izvozniki moke se zato opozarjajo, da pri sklepanju pogodb z grškimi trgovci ne prevzemajo nikakih rizikov.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ima v petek, dne 11. junija 1926 ob 2. uri popoldne v zborničnih prostorih svojo redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva. 2. Poročilo o delovanju zbornice. 3. Poročilo o gradbi zborničnega poslopja in pokritju gradbenih stroškov. 4. Načrt zakona o gospodarskem svetu. 5. Načrt zakona o izenačenju davkov. 6. Samostojni predlogi. 7. Slučajnosti. 8. Tajna seja.

Revizija nevarnostnih tabel za lesno industrijo.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, ki posveča vprašanju omiljenja socialnih dajatev stalno pozornost, je na svojo vlogo glede revizije nevarnostnih tabel za lesno industrijo prejela od Središnjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu naslednjo rešitev:

»Na tamuradno vlogo z dne 8. maja 1926 št. 4819 v zadevi uvrščenja obratov gozdne in lesne industrije, čast je tuk. uradu naslovni zbornici poročati:

Nevarnostna tabela, na podlagi katere se od 1. julija 1922 vrši uvrščanje obratov v nevarnostne razrede in odstotke, je predpisana na podlagi § 30. zakona o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922 od ministrstva socialne politike z naredbo z dne 21. junija 1922, št. 3159, Službene Novine št. 167. iz leta 1922. Ta tabela se mora vsakih pet let pregledati in predruščiti, kolikor je potrebno na podlagi rezultatov statistike. Tabela se pa more in sme predruščiti tudi v tej pelletni, takozvani klasifikacijski perijodi, čim je taka sprememba potrebna zaradi števila nezgod, ki so se pripetile v obratih te ali one industrijske vrste.

Sedanja nevarnostna tabela, ki je predpisana od ministrstva, temelji v glavnem na statističnih podatkih nezgodno-zavarovalnih zavodov bivše Avstrije in Hrvatske, kateri so primerljivi tudi s podatki bivše Začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani.

Vpoštevajoč mnogobrojne predstavitve podjetnikov gozdne in lesne industrije ter industrijskih, obrtnih in trgovskih korporacij, je tukajšnji urad izvršil kontrolo uvrstitev največjih obratov lesne in gozdne industrije, zbral in uredil potrebni statistični material ter primerjal dohodke z izdatki. Na temelju tako dobljenih rezultatov in pozivajoč se na predpise al. 2. § 30. zakona o zavarovanju delavcev je preložila uprava tuk. urada na seji v decembru 1925 ravnatelilstvu spremembo nevarnostne tabele, s katero bi se imeli nevarnostni razredi za obrate gozdne in lesne industrije znižati.

Ravnateljstvo je predlog v glavnem sprejelo in je v zadevi obratov gozdne in lesne industrije zaključilo, da se določita v nevarnostni tabeli za gozdne obrate dve postavki in to prva za obrate, v kateri se vrši samo sečnja in spravlanje lesa z nevarnostnim razredom XII. (srednji odstotek 59), a druga za obrate v katerih se poleg sečnje in spravlanja lesa vrši v velikem obsegu tudi predelava lesa v gozdu v taninsko drvo, drva za kurjavo, žel. prage in slično z nevarnostnim razredom X. (srednji odstotek 39).

Za žagarnice se je zaključil nevarnostni razred XII. (srednji odstotek 59).

Z izvedbo tega zaključka bi se nezgodno-zavarovalni prispevki znižali za gozdne obrate za ca. 30%, a za žagarnice za ca. 19%.

Zaključek ravnateljstva je predložen ministrstvu socialne politike s posebno vlogo 8. januarja 1926 s prošnjo, da se zaključek čimprej odobri.

Tukajšnji urad v tej zadevi še ni prejel od ministrstva nobene rešitve. Kakor čujemo je zbornica prosila ministrstvo za socialno politiko, da vsaj ta sklep čimprej odobri, da se vsaj deloma olajša breme, ki ga mo-

re nositi naša lesna industrija. Nujno bi pa bilo, da se uredi tudi klasifikacija drugih obratov in tako odpravijo vsaj največji nedostatki.

GLAVNA SKUPŠČINA ZVEZE INDUSTRIJCEV V ZAGREBU.

V nedeljo se je vršila v Zagrebu skupščina Zveze industrijcev pod predsedstvom industrijca g. S. Alexandra. Zvezo industrijcev na slovenskem ozemlju v Ljubljani je zastopal g. dr. Golia. Ob otvoritvi skupščine je podal zvezni predsednik izčrpno poročilo o stanju naše industrije, opozarjajoč na težko gospodarsko krizo, ki še vedno tišči in upropašča naša industrijska podjetja. Sedanje stanje naše industrije je katastrofalno. Vedno bolj narašča zato tudi brezposelnost, ki je dosegla sedaj že samo v industriji ogromno število 50.000 oseb kar znači 20% vseh industrijskih delavcev. Gospod Alexander je govoril nadalje o problemu izenačenja neposrednih davkov. Dinar se je sicer stabiliziral in ljudstvo je dobilo vanj večje zaupanje. Vloge pri bankah in drugih denarnih zavodih so za 30 do 40 odstotkov poskočile in znašajo hranilne vloge pri bankah nad 5 milijard. Vse te ogromne svote pa se radi gospodarske krize ne morejo uspešno porabiti in tudi ne zadostujejo za procvit industrije in trgovine.

PŠENICA.

V letih 1923 do 1925 se je iz naslednjih dežel eksportiralo toliko pšenice (v tisočih kvartarjev):

	1923	1924	1925
U. S. A.	21.000	30.000	17.000
Kanada	37.000	33.000	31.000
Argentina	17.500	21.000	14.000
Avstralija	7.000	9.500	14.000
Rusija	2.500	500	1.500
Indija	3.500	3.000	2.000
Druge dežele	2.500	3.000	4.000
	91.000	100.500	84.000

POZOR POSEETNIKI LETOSNJEGA VELESEJMA.

Letos razstavi na ljubljanskem velesejmu večje število poljskih in francoskih trgovcev, ki bodo s svojimi raznovrstnimi proizvodi k celotni impozantnosti letošnje razstave obilo pripomogli. Vsekakor lahko rečemo, da bo letošnji velesejem po svoji raznovrstnosti in po številnih inozemskih trgovcih najbolj pestrobojen in dolžnost je nas vseh, da si ogledamo prireditve od dne 26. junija do 5. julija.

Odgovornost železnice ob požaru na odkritem vozu.

(Sodne odločbe.)

(Konec.)

Pravdno sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo. — Spor se suče okoli vprašanja, ali ni bila železnica obvezana, eno ali drugo blago, ki ga je vozila na zgozelen odkritem vozu, ločiti in prevažati v pokritem vagonu, ali je prav ravnala, ko je kisovo kislino v balonih vozila poleg sodov s terpeninom in strojnim oljem, namesto da bi jo ločila; dalje, ali je bil vagon pravilno uvrščen, ali se je uporabljal pravilni premog, oziroma ali se je uporabljala pravilno prirejena lokomotiva, in ali železnica v vseh teh ozirih ni morala česa zakriviti. — Ugovori, ki so se pojavili glede uvrstitve vagona in njegove naložitve, so ovrženi po mnenju izvedenca v zvezi z vsebino vlakovnega zapisnika in izpovedbo prič. Na tej podlagi se mora namreč ugotoviti, da je bil voz pravilno uvrščen kot 5. za strojem, kot zbiralni voz za blago, ki se prevažava v odkritih vagonih in da ni nobenega predpisa, da bi se morala kisova kislina prevažati na drugem vagonu kakor terpenin. Res je sicer, da se po tožeči stranki trdi, da so sodi s terpeninom puščali, da so torej ustvarjali nevarnost, katere bi se morala železnica zavedati in to nevarno blago izolirati; toda priče izključujejo, da bi bili sodi puščali, oziroma ne pripuščajo ugotovitve, da bi terpeninovi sodi ali pa oba soda s strojnim oljem kaj puščali, ker bi jih sicer tudi železnica ne bila prevzela v prevoz. Da se le ugotoviti, da so se ti sodi v vročini potili. Dejstvo je torej, da je železnica vse blago povsem pravilno naložila in tudi pravilno prevažala.

Ostane samo še vprašanje, kako daleč gre njena cprostitve od jamstva po § 86., 1. žel. obrat. prav. in je-li se železnica ni kaj pregrešila kar se tiče uredbe stroja in kakovosti kurjenega premoga. Glede terpenina in strojnega olja je domnevo, da je blago zgozelo, ker se je prevažalo na odkritem vagonu, najtežje ovreči in vzbujati stvar vtis, kakor da je stališče glede kisove kisline dokaj lažje. — Kako je ogenj pravzaprav nastal, se da samo trditi in domnevati, ne pa dokazati. Da je bilo prvo blago (strojno olje, terpenin) že po svoji lastnosti in vkladu v sodih, ki so se potili, najbolj ognju izpostavljeno, je jasno, oziroma je zakonita domneva, da je škoda nastala radi tega, ker je bilo blago v prevozu na odkritem vagonu, najbolj utemeljena. Baloni z octovo kislino so pa istotako pod enako domnevo, ker ni točnega nasprotnega dokaza, zlasti ne v tej smeri, da zadeva železnico kakšna krivda pri naložitvi in uvrstitvi tega zbiralnega vagona, ki je na njem bilo več vnetljivih snovi. Da je bilo blago

tako naloženo, je posledica rizika, ki ga mora prevzeti nase tožeča stranka.

Ker ni ugotovljeno, kje je na vagonu začelo goreti, niti ne, zakaj je začelo goreti, ker se nadalje ne da ugotoviti, da je železnica napačno naložila ali vagon napačno uvrstila, je obenem edino pravilen le pravni zaključek, da železnica po § 86., 1. in 2. žel. obrat. prav. ne jamči. — Očita se ji, da je uporabljala stroj, ki bi ga morala za ozirom na rabo kočevskega premoga, spadajočega v vrsto B, preurediti pri lovilcu isker tako, kakor ta vrsta premoga zahteva. V našem primeru bi morala biti dokazana nevarnost, da je švignila posamezna iskra ali več isker na odkriti vagon radi tega, ker stroj ni imel pravega lovilca isker. Toda neglede na to, da izhaja iz mnenja izvedenca, da stroj v času požara, t. j. na mestu nastanka ognja ni deloval vsled padajočega terena, je nasprotno po reklamacijskih spisih dognato, da je bil 4. julij 1922 zelo vroč dan, iz česar sledi, da je vsako tako blago, kakršno je bilo naloženo na tem vozu, tembolj izpostavljeno zaletu in da je zadostovala za nastanek ognja le ena ali par isker, česar pa noben lovilce isker ne more preprečiti. Do tega zaključka mora sodišče priti po dosedaj znanih izkustvih. Ker torej ni mogoče reči, da je ogenj nastal radi pretiranega ali nedopustnega izmetavanja isker, povzročenega po lovilcu isker, primernem le za črni premog (A), se tudi v tem oziru ne more železnici naprtiti kake krivde.

Prizivno sodišče je priziv zavrnilo. — Prizivateljica se zaveda v polni meri, da po zakonu (§ 86., št. 1. in 2. žel. obr. prav.) v tem primeru krivde tožene železnice ni domnevati, temveč da je stvar tožeče stranke, da trdi in dokaže dejstva, iz katerih bi se moralo nujno zaključiti, da je železnica kaj storila ali kaj opustila, kar je povzročalo vničevanje blaga po požaru, zoper dolžnosti, naložene ji po splošnih prometnih predpisih vobče in še posebej po določbah konkretne tovarne pogodbe. Blago se je pravilno natovorilo in prevažalo v odkritem vagonu (tovorni tarif I. od B, toč. VI.). Ugotovilo se je pri sprejemu blaga, da se sodi malo potijo, t. j. radi vročine nekaj prepuščajo svoje vsebine. To je tožeča stranka dobro vedela in njena stvar je bila, da zahteva s plačilom za 10% višje tovarnine prevoz tega blaga v pokritem vagonu. Ker tega ni storila, je molče pritrdila prevozu v odkritem vagonu. Za nevarnosti prevažanja v odkritih vagonih, ki prihajajo od zunaj in niso nastale po konkretni ureditvi siceršnjega prometa, ne jamči železnica kot prevoznik (§ 86., št. 1. žel. obr. prav.), in med take nevarnosti spada na vsak način tudi možnost, da se zaneti ogenj v predmetnem vagonu od zunaj, po dejanjih in opuščenju drugih oseb ali po naravnih dogodkih. Tožeča stranka slednje mož-

nosti v svojih trditvah tekom razprave na prvi stopnji sploh ni imela v mislih in nadalje tudi ni trdila, da bi bila tožena zakrivila od zunaj prišli ogenj z načinom, kakor je blago naložila in razvrstila. Merodajno je ob takem stvarnem položaju, ako je železnica naložila na isti odkriti voz poleg balonov s kisovo kislino tudi že nekoliko prepuščajoče sode s terpeninom ali oljem. Saj se niti dokazalo ni, katero blago se je najprej vžgalo in kako se je vžgalo. Po pravici torej ni imeti za dokazano, da so prav iz stroja prihajajoče iskre vžgale vagon in blago. Priče pripovedujejo, da isker radi dnevne svetlobe sploh ni bilo videti; torej nihče ni mogel opaziti, ako se je res po iskri iz stroja vnel požar na odkritem vagonu. Osebe je postalo pozorno šele, ko je bil ogenj popolnoma razvit. V tem oziru tožeča stranka vlogopremnega osebja sploh ne dolži kakega malomarnega opuščanja ali dejanja. Glede na omenjeno pravilno ugotovitev negativnega značaja je bilo pravzaprav odveč vse nadaljno obširno razmotrivanje o pravilnosti uredbe stroja in v njegovem dimniku prirejenega lovilca isker kakor tudi o sestavi in svojstvih kuriva ter o pravilnosti uvrstitve vagona v vlak. Ko ni dognati pravega in edinega vzroka za požar, tudi ni možno sklepati na to, s kakim dejanjem ali opuščanjem se je ta neposredni vzrok udeležil. Še manj pa je možno kar toženo stranko s tem neznanim vzrokom spravljati v zvezo. Slednje se po tožeči stranki sicer tudi ni zgodilo, kajti ona dosledno navaja kot edini vzrok požara le iskre iz stroja, česar pa ni mogla dokazati na tak način, da bi bilo moči izključiti nastanek ognja na kak drug način.

Revizijsko sodišče tožnični reviziji ni ugodilo. — Pritrditi se mora stališču pobijane sodbe, da ni dokaza, da zadeva železnico krivda na nastali škoda mogla nastati iz nevarnosti, ki jih omenja § 86. ž. o. pr. (namreč da je železnica blago natovorila in prevažala v skladu s predpisi tarife, obratnega pravilnika in prevozne pogodbe, je neutemeljen očitke, da je železnica povzročila škodo. Ko pa to stoji in ko na drugi strani pobijana sodba smatra, da so dane posebne okoliščine, da je škoda mogla nastati iz nevarnosti, ki jih omenja § 86., ž. o. pr. (namreč da je vagon odprt), je utemeljena domneva, da je škoda tudi na ta način nastala. Tega nič ne izpreminja dejstvo, da je bil vklad blaga v redu, kajti ni dokaza, kako je nastal požar, zlasti ne, kateri predmet je pričel prvi goreti. Zato pa je neodločilno, da je železnica prevažala octovo kislino zaeno s terpeninom in nemerodajno, da je bil vagon uvrščen kot peti za strojem, ko ni prezreti, da je bilo vse to v skladu s predpisi tarife in pravilnika. Zato pravilno zaključuje pobijana sodba, da železnica za nastalo škodo ne jamči.

R. St.

11

LISTEK.

Borza,

nje pomen in praktična navodila za trgovanje na Borzi.

(Nadaljevanje.)

V.

Borzne uzance.

Predpisani trgovski običaji.

S tem poglavjem prihajamo na najvažnejši del Borze in njenega poslovanja, ker urejajo in predpisujejo borzne Uzance način trgovanja in ves potek sklenjenih poslov. Ti predpisi pa so za vsakega trgovca in vse one, ki se hočejo praktično in z uspehom posluževati trgovanja na Borzi, velikanskega pomena in jih mora zato vsakdo dobro poznati.

Pred razsodiščem Borze se poslužijo lahko vsakdo odvetnika, ki mu sestavi in opravi tožbo proti plačilu; v boleznih se poslužijo zdravnikov in izpolnjuje njegove zapovedi; v trgovanju na Borzi pa moraš sam vedeti in poznati vse, kar ti je potrebno, zato so borzne uzance za vsakega trgovca trgovski evangelij, vedno veljaven, neizpremenljiv, obvezen za Borzo, senzale, kupca in prodajalca. Trgovske uzance mora poznati torej vsakdo, se mo-

rajo nahajati na mizi vsakega trgovca in v žepu vsakega borzianca. Ob vsaki nejasnosti, ob vsakem poslu ti dajejo odgovora in ti pokažejo, kaj ti je storiti in kako se moraš ravnati, da bo tvoj posel siguran in da se obvaruješ vsake škode. »Čisti računi in dobri prijatelji«, ta naš pregovor velja zlasti v trgovini.

Uzance ali predpisane trgovske običaje delimo v dva dela in sicer v Obče ali splošne uzance, po katerih se sploh trguje in ki vsebujejo splošne predpise borznega trgovanja in pa v posebne Uzance, ki vsebujejo posebne predpise za posamezne vrste blaga, ki so za dobro trgovanje dotičnega blaga potrebne.

Borzne Uzance sestavi borzna uprava, upoštevajoč pri tem splošne trgovske običaje doma, po tujih borzah, in po splošnih potrebah domače in svetovne trgovine.

Borzne uzance potrdi Ministrstvo Trgovine in Industrije.

Obče uzance

Ljubljanske Borze za blago in vrednote za trgovanje z blagom.

Vsi blagovni trgovski posli, sklenjenim na ljubljanski Borzi se smatrajo za sklenjene na podlagi teh Uzanc, — koli-

kor ni za posamezne vrste blaga drugih predpisov v Posebnih Uzancah, katere bomo navedli pozneje.

Te Uzance veljajo tudi za vse one blagovne trgovske posle, katere skleneta kupec in prodajalec izven Borze, ako sta se oba izrecno pogodila v sklepnem pismu, da sklepata to kupčijo na podlagi Uzanc ljubljanske Borze. — Prav tako pa veljajo te Uzance za vse one kupčije, katere skleneta kupec in prodajalec in se pismeno dogovorita, da se podvržeta v slučaju spora brezprizivni razsodbi razsodišča ljubljanske Borze. (§ 1.)

Za vse trgovske kupčije, sklenjene po teh Uzancah, mora veljati temeljno načelo, da se mora v trgovskem poslovanju strogo paziti na načelo dobre vere in zaupanja.

Izvršene kupčije morajo se izvršiti točno kakor so sklenjene.

Kako se sklepajo trgovski posli in izstavljajo sklepna pisma. (§§ 3., 4., 5., 6.)

Trgovski posel ali kupčija se lahko sklene ustno ali pismeno, neposredno ali potom senzala.

Posli sklenjeni na Borzi, se dovršujejo ali izpolnjujejo po borznih zaključnicah.

Te zaključnice, ki se imenujejo tudi Borzni sklepni list za trgovino z blagom, so dokaz za izvršeno kupčijo.

Ako sklene oziroma posreduje kupčijo borzni senzal, izstavi torej ta borzni sklep, ga podpiše in izroči po en izvod kupcu in prodajalcu, ako sta navzoča. Oba podpišeta izročeni sklepni list in iste medsebojno zamenjata. Ako pa kupec in prodajalec ob sklepanju posla nista navzoča, pošlje senzal tako kupcu kakor prodajalcu po en izvod sklepa, katerega podpišeta in si jih prodajalec in kupec med seboj pismeno izmenjata.

Borzni sklep, ki ga sestavi po dogovoru kupca in prodajalca borzni senzal, mora vsebovati vse one bistvene točke, ki so potrebne za prodajo 100 q suhe, zdrave, rešetane, 76 kg težke pšenice iz Bačke, po ceni Din 300.— za 100 kg za takojšnjo dobavo, natovorjeno rinfuza, to je razsuto v vagonu, in sicer franko vagon Novi Sad. Deske, ki jih mora dati prodajalec, zaračunati kupcu z zneskom 100 dinarjev. Kupnino pšenice, je plačati, ko predloži prodajalec kupcu račun in duplikatni tovarni list (dvojni), s katerim je dokazal, da je blago res natovoril in je iz njega razvidna tudi teža naloženega blaga. — To je prodajni nalog, katerega je prejel borzni senzal. Kot kupec pride na Borzo trgovec Anton Rojnik, ki išče

Trgovina.

Proti uvažanju konj. Zastopniki banatskega kmetijstva so pokrenili akcijo proti naraščajočemu uvažanju konj iz inozemstva, zlasti proti nakupovanju inozemskih konj za vojaške potrebe. Stavlajo zahteve naj se uvoz konj omeji in naj vojaška oblastva kupujejo domače konje, katerih ima Vojvodina dovolj.

Angleško trgovsko brodovje. Opetovano smo v »Trgovskem listu« poudarjali, da je trgovskega brodovja na svetu preveč in da mu manjka tovara. Zlati Amerikanci in Angleži so zelo tožili. Vemo, da si je nabavila Amerika med vojsko in po vojski veliko trgovsko brodovje, ki je bilo tako slabo zgrajeno, ker so ga v naglici gradili in so hoteli z njim brž veliko zaslužiti. Sedaj ga prodajajo; večino državnih trgovskih ladij bo kupil menda Ford, ker hoče prevzati na njem avtomobile in aeroplane ter njih sestavne dele iz Amerike v Evropo. Angleži so se glede nezaposlenih ladij v zadnjem času malo oddahnili. Četrletno poročilo angleškega plovnege urada ugotavlja, da se je v zadnjem četrletju 1925 število tistih ladij, ki so čakale brez dela v pristaniščih, znižalo za 29.02 odstotka ali za 166.700 ton. Primerjanje 1. januarja 1926 s 1. januarjem 1925 kaže znižanje nezaposlenih za 16.51 odstotkov. Seveda gre veliko ladij v pokoj in jih ne uporabljajo več, a tudi naročil za prevažanje je sedaj več kot jih je bilo prej.

Industrija.

Tovarna klobukov »Šešir d. d. v Škofji Loki, katera je urejena sedaj le specijelno za izdelovanje finejših klobukov iz zajčje dlake - velour in gladkih, se je odločila svoj obrat znatno razširiti ter pričeti tudi z izdelovanjem volnenih izdelkov. Tuzadevni potrebni stroji so že naročeni in se bo izdelovanje volnenih tulcev pričelo že letošnjo jesen. Ta korak izpopolnjenja našega edinega tovrstnega domačega, sicer še mladega, toda vseskozi agilnega podjetja z veseljem pozdravljamo ter mu želimo tudi v bodoče najboljših uspehov.

Ogrska tekstilna industrija. Ta industrija preživlja težko krizo. Kriza je obstojala že v začetku sanacijske akcije in se je v dobi sanacije le še povečala. V zadnjih letih sklenjene trgovske pogodbe položaja ogrske tekstilne industrije niso izboljšale. Ogrski trg je sedaj odprt tudi inozemski industriji in se je konkurenca zelo poostрила. Industriji se zelo pritožujejo nad zunanjo trgovsko politiko vlade in zahtevajo odredbe za omogočitev tekstilnega eksporta.

Karteli v železni industriji. Prodajna kriza na železnem trgu je povzročila zbližanje češkoslovaških in avstrijskih producentov, ki so sklicali konferenco za proučevanje odpomočkov proti krizi. Stopili so v stik tudi z nemško jekleno zvezo in s francosko železno industrijo. Skupna konferenca vseh teh interesen-

pšenico. Ker mu cena in pogoji ugajajo, potrdi borznemu senzalu kupčijo in ta izstavi: Borzni sklep za trgovino z blagom, ki se glasi:

Borzni sklep za trgovino z blagom. Stev. sklepa: 250.

Ljubljana, dne 1. maja 1926.

Na temelju Uzane ljubljanske Borze za blago in vrednote in podvrgujoč se brezprizivni razsodbi razsodišča te borze:

kupuje: g. Anton Rojnik, trgovec v Kranju;

prodaja: g. Ivan Koren, trgovec v Novem Sadu.

Predmet: 100 (ensto) q pšenice.

Kvaliteta: suhe, zdrave, rešetane, 76 kilogramov težke, bačke provenijence.

Kraj in način dobave: franko vagon Novi Sad; rinuza odpreme 100 Din.

Rok dobave: promptno.

Cena: 300 Din za q.

Plačljivo: proti predložitvi duplikatnega tovarnega lista in računa, franko Novi Sad.

Provizija: 100 Din (to je senzarija vstevši borzni davek).

Podpis kupca oziroma prodajalca:

Stampiljka in podpis senzala:

(Dalje sledi.)

tov se bo vršila najbrž na koncu tekočega meseca v Kölnu. Francoski zastopniki so predlagali kot kraj konference Zürich, pa menda niso prodrli. Ta konferenca bo res kontinentalna; odgovarjali se bodo o enotni ureditvi produkcije in o prodajnih trgih. Dogovor bi veljal za vso Srednjo Evropo in pa Balkan. — Pogajanja o mednarodnem kartelu tračnic se bodo pričela 18. junija v Londonu. Termin za pogajanja o kartelu surovega jekla še ni določen. Pač se bodo pa v juniju naprej posvetovali o evropskem dogovoru glede produkcije cevi.

Monopol petroleja. V zadnjem času so se pojavljale v časopisju vesti, da namestitev uprava državnih monopolov preurediti prodajo petroleja v tem smislu, da bi si pridržala izključno pravico uvažati petrolej iz inozemstva in ga prodajati konsumentom en gros v lastni režiji. Kakor doznavamo, uprava državnih monopolov zanika, da bi hotela izmenjati sedanji način uvoza in prodaje petroleja, a vse kaže, da je izmenjavo začasno opustila predvsem iz razloga, ker nima za nabavo petroleja potrebnega kredita in da je samo vprašanje časa, kdaj svojo namero realizira.

Obrt.

Vojvodinska obrtna razstava v Novem Sadu. Mestna občina novosadska je dovolila izvršilnemu odboru vojvodinske razstave, ki se vrši v Novem Sadu od 1. do 10. avgusta t. l., subvencijo v iznosu 50.000 Din. To vsoto hoče pripravljalni odbor uporabiti za podpore razstavljalcem iz drugih mest, ki se želijo udeležiti razstave. Sklenilo se je, da dobi vsak kraj, ki da najmanj tri razstavljalce, eno mesto brezplačno, na 6 razstavljalcev 2, na 9 razstavljalcev 3 itd. Brezplačno mesto se bo določilo v navzočnosti razstavljalcev in sicer s kocko. Izvršilni odbor bo plačeno najemtno vrnil v gotovini razstavljalcu, katerega številka bo izžrebana. Te tekme se smejo udeležiti vsi udeleženci z domačimi proizvodi, koje sami proizvajajo, in to po vrsti, kakor se prijavljajo, dokler ne bo gorinavedena vsota izžrebana. Ako bi tudi županija dovolila kako subvencijo, se bo tudi ta uporabila v iste svrhe. Ako se poleg tega tudi še upošteva, da se bodo posamezni obrtniški izdelki odkupovali potom loterije, bodo stroški za posamezne razstavljalce minimalni. Prijavnice dobijo interesi v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. v Ljubljani.

Denarstvo.

Za stabilizacijo naše valute. Kakor poročajo iz Beograda, je finančni minister g. dr. Perić imel daljšo konferenco z načelniki svojega ministristva, na kateri se je pretresavalo vprašanje stabilizacije dinarja in uvedbe čim večje kontrole nad poslovanjem borz in borznih organov v državi. Opažalo se je namreč v zadnjem času, da gotovi tuji spekulantni gredo za tem, da rušijo našo valuto.

Francija proti odpravi finančne kontrole nad Madžarsko. »Matine« poročajo iz Zeneve, da se bo francoska vlada uprla odpravi finančne kontrole, ki jo izvaja Družba narodov nad Madžarsko. List ugotavlja, da so Madžari sleparili z železniškim materialom, ki ga je bilo treba razdeliti med države, ki so se osnovala na ozemlju bivše podonavske monarhije.

Davki in takse.

Odmera pavšaliranega davka na poslovni promet v okrajih Novo mesto, Zuzemberk, Črnomelj in Metlika. Davčno okrajno glavarstvo v Novem mestu naznanja, da je dovršilo odmero pavšaliranega davka na poslovni promet za navedene okraje. Predpisni izkazi so na vpogled davkoplačevalcem, stanujočim, na sedežih davčnih uradov, pri pristojnih davčnih uradih, vsem ostalim pri občinskih in davčnih uradih, dalje pa tudi za vse pri davčnem okrajnem oblastvu v Novem mestu in sicer v času od 15. do 30. junija 1926. Vsak davkoplačevalec ima pravico vpogledati le svoje davčno dolžnost zadevajoče predpisane postavke, za druge davčne zavezanca pa le, če se izkaže s pooblastilom, da jih je upravičen zastopati v davčnih zadevah. Petnajstdnevni rok za vložitev prizivov (pri davčnem okrajnem oblastvu) poteče dne 15. julija 1926.

Promet.

Delo mednarodne komisije za tranzitne tarife. Mednarodna uradniška komisija za sestavo direktnih tarif, ki je začela zasedati dne 27. maja v predsedništvu Trgovske in obrtniške zbornice v Splitu, bo poslovala v Splitu do 14. t. m. Odsek komisije je izdelal madžarsko jadransko tarifo za pristanišči Trst in Reko. Drugi odsek komisije, ki izdeluje jugoslovansko-madžarsko tarifo, je začel s tem delom že koncem aprila na Reki. Delo bo pa trajalo še nekaj tednov. V tej tarifi se bo upoštevalo vse naše domače luke. Dela glede te tarife se nahajajo še v štadiju predpriprav. Računajo se najkrajše oddaljenosti med jugoslovanskimi in madžarskimi postajami, čez naslednjih sedem prehodov: Kotoriba, Koprivnica, Barč, Beli Manastir, Subotica, Bogoš in Banatsko Aranjelovo. Ko bo komisija z izračunjenjem najkrajših oddaljenosti gotova, se bo lotila klasifikacije blaga in to vseh onih vrst, katere so se na teh progah v praksi prevžale.

Iz naših organizacij.

Malo več obzirnosti. Zveza trgovskih gremijev plačuje mesečno po 1000 izvodov »Trgovskega lista«, ki se pošiljajo brezplačno vsem trgovcem nenaročnikom »Trgovskega lista« sedaj v te, sedaj v druge okoliše. Ta številka ima namen, da pokaže predvsem onim, ki doslej še niso čutili toliko stanovske zavesti, da bi sami naročili svoje stanovske glasilo, koliko koristnega materiala prinaša »Trgovski list« in da bi moral vsak smotren trgovec že v interesu svojega podjetja, svoje trgovine pazno pregledati vsako številko »Trgovskega lista«, tudi ako ne čuti moralne obveznosti, da je naročnik svojega stanovskega glasila. Na žalost nam mnogi trgovci vračajo tudi to brezplačno številko, g. l. o., trgovec v Mengšu, nam je zadnjo številko vrnil celo z opazko: »Prosimo, da me ne nadlegujete še nadalje!« Ne bomo komentirali takega ponašanja, menimo pa, da zasluži »Trgovski list« za svoje težko delo v borbi za trgovske interese malo več obzirnosti. Gg. gremijalne načelnike prosimo najljubše, da z okrožnico opozorijo vse svoje pripadnike, da so številke, ki se jim pošljejo mesečno, brezplačne. Če se pa iz principijelnih ozirnov odklanja list, prosimo, naj se ne dela takih opazk! Lista ne vsiljujemo nikomur. Kdor ne čuti toliko stanovskega, pa tudi ne trgovskega duha, da bi se sam naročil, temu tudi lista ne bomo vsiljevali. — »Trgovski list«.

* * *

OBCNI ZBOR »TRGOVSKEGA DRUŠTVA« V CELJU.

(Konec.)

V splošnem pa je društvo skušalo čestokrat organizacijo s pridobivanjem članov ojačiti in dvigniti družabno življenje na ono višino, kot je to bilo v času bivšega avstro-ogrškega režima. Žal sem imel priliko slišati s strani trgovskih nastavljenecv razna namigavanja, češ, da je društvo preveč nacionalno, nadalje, da člani trgovci bi morda ločeno od članov iz vrst trgovskih nastavljenecv sodelovali v društvu, skratka, da vlada bojazen, da kakor hitro bi v društvu pristopali trgovski nastavljeneci, ne bi v društvu vladala potrebna harmonija. Gospoda moja, posebno gospoda iz vrst trgovskih nastavljenecv, to naziranje je popolnoma napačno. Saj ravno društvo hoče, da pristopajo nameščenci, kajti s tem se zbližajo interesi obeh stanov ter s skupnim delom povzdigne moč in solidarnost v organizaciji. Marsikateri težnje obeh stanov bi se v našem društvu mirno porazgovorile, ter na ta način skušalo ublažiti položaj trgovcev in trgovskih nastavljenecv in v skupnem složenem delu je pričakovati mnogo več koristi v napredku našega trgovskega stanu, kar je sedaj nemogoče doseči. Zato Vas pozivam, da med Vašimi tovariši pojasnite pomen našega društva, ter s pridobivanjem članov naše delo pospešite. Čim večje bode zanimanje za naše društvo,

tembolj sigurno smemo računati, da bodo koristili in uspehi večji in sigurni. S tem, gospoda, zaključujem svoje poročilo, želeč bodočemu odboru mnogo in trajnega uspeha.

Tajniško poročilo je podal g. V e b l e. Iz poročila je posneti, da se je društvo vse transko zanimalo ter skušalo z raznimi akcijami nuditi svojim članom potrebnih koristi. V sled malodušnosti v vrstah članov so bile izvedbe raznih nalog zelo težavne in večinoma neuspešne. Kakor se je že v poročilu predsednika omenilo, je društvo posvečalo svojo pažnjo prireditvi raznih poučnih tečajev, predvsem za stenografijo in za jezikovne tečaje. Odziv je bil zelo slab, tako da ni bilo mogoče misliti na gotove uspehe. Pokazalo se je pa precejšnjo zanimanje za tečaj za italijanščino. Toda ko se je društvo hotelo globlje spuščati v to akcijo ter je svoje namero obelodanilo v časopisih, pojavila se je neka časopisna kampanja proti temu tečaju, tako da je društvo svojo prvotno namero opustilo. Za razne ekskurzije in poučna predavanja ni vladalo potrebno zanimanje, skratka položaj društva, v vrstah svojih članov vzbuditi potrebno zanimanje za razne koristne ustanove, je bil z ozirom na malodušnost svojih članov zelo težaven.

Konečno je tajnik podal nekoliko statističnih podatkov o gibanju članstva. Začetkom leta je štelo društvo 58 rednih članov. Med letom je pristopilo 30, od katerih je izstopilo 20, ki so se priglasili radi poučnih tečajev, tako, da se za faktično pristopivše nove člane smatra le 10. Sedaj šteje društvo 68 članov, od teh je iz vrst trgovskih nastavljenecv 20 in iz vrst trgovcev 48.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik gospod Konhajzler. Iz tega poročila je posneti, da je imelo društvo v minulemu letu dohodkov 19.109.32 Din, izdatkov pa 15.271.02 Din. Društveno premoženje je od lanskega, katero je znašalo 22.030.34 Din, naraslo za 3838.30 Din, tako, da znaša sedaj društveno premoženje 25.868.64 Din.

Po poročilu računskih pregledovalcev gg. Jagodiča in Kalana, ki sta našla knjige v redu, ter predlogu, da se odboru izreče absolutorij, se je predlog stavil na glasovanje in odobril.

Volitve so se vršile z vzklikom. Predlagana je bila le ena kandidatna lista in sicer za predsednika se je predlagalo g. Aeton Fazarinc-a, za odbornike pa gg. Stermecki, Leskovšek, Loibner, Lukas, Ravnikar, (vsi trgovci), Lojze Jamnik, Marjan Lavrič in Drago Konhajzler (vsi iz vrst trgovskih nastavljenecv). Za odbornike namestnike so bili izvoljeni gg. Pšeničnik Miloš (trgovec) in Saksida Franjo (trg. nameščenec). Za računske preglednike pa gg. Josip Jagodič (trgovec) in Rojnik (trg. namešč.). Lista se je stavila na glasovanje ter je bila soglasno sprejeta. G. Ant. Fazarinc prvotno ni hotel sprejeti mesta predsednika ter naglašal, da bi naj to častno mesto prevzel drugi. Na njegove ugovore se ni oziralo ter se je njegova izvolitev za predsednika s ponovnim glasovanjem potrdila. Predsednik g. Fazarinc se je v dobro zasnovanem govoru navzočim za izkazano mu zaupanje prav prisrčno zahvalil, in izjavil, da bo vse svoje sile posvetil za procvit društva, pač pa je naglašal potrebo, odnosno izrazil željo, da bi mu vsi člani pri delu izdatno pomagali. Posebno je apeliral na trgovske nameščence, da bi naj ti kot pionirji trgovskega staleža z veseljem sodelovali v društvu ter skušali z raznimi nasveti, dejanji itd., olajšati naporno delo v društvu. Naglašal je, da čaka društvo še mnogo dela, posebno se imajo rešiti važne naloge glede našega naraščaja na kulturnem in prosvetnem polju.

Pri slučajnostih se je debatiralo o bodočem društvenem delu. G. Stermecki je sprožil prav umestne predloge, kako vzbuditi interes članstva do društvenega dela, posebno kar se tiče obrazbe trgovskih nastavljenecv. Predlagal je, da bi si naj društvo nabavilo strok časopisov, iz katerih se da črpati marsikatero koristno nauke, ki se dajo v praksi prav izvrstno izkoristiti, vršili bi se naj poučni sestanki z debatami. Predlagal je tudi, da bi naj društvo po možnosti saj enkrat v mesecu sklicevalo redne sestanke, da se ob teh prilikah raz-

govorijo o vseh potrebnih zanimivostih praktičnega trgovskega življenja. Predlogom g. Stermeckega se je prav živahno pritrjevalo ter se je sklenilo, da si društvo naroči razne strokovne časopise in vprašanja, ki jih razpravlja časopisje, ki bi prišla za naše razmere najbolj v poštev, naj se na teh sestankih, ki se bodo mesečno sklicevali, podrobno proučijo. G. Jagodič se je spominjal na razne važne dogodke društva za časa bivše Avstrije ter konstatiral kakšna je bila tedanja zavednost slovenskih trgovcev v našem društvu. Izrazil je posebno željo, da bi se tudi v sedanji naši svobodni državi skušalo delati na tem, da se družabno življenje v našem društvu oživi.

Zborovanje je predsednik z iskrenimi besedami zahvale zaključil ob 11. uri zvečer.

Ljubljanska borza.

ponedeljek, 7. junija 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 74, bl. 74, zaklj. 74; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 300, bl. 303; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 193, bl. 195, zaklj. 195; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 175, bl. 200; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 102; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 865, bl. 868; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 49; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 65, bl. 75; Trboveljska prem. družba, Ljubljana, den. 298, bl. 308; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 100; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb, bl. 25; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 103.

Blago: Jelovi madrijeri, ostrorobi, očeljeni, 220x74 mm, 10% od 3.33—3.66 m, 35% od 4 m, 55% od 4.33 m, 4.66 m, 5.33 m, 5.66 m itd. do 11 m, Ia, IIa, IIIa, 8 vag., den. 560, bl. 570, zaklj. 570; IV. vrsta, 8 vag., den. 450, bl. 500, zaklj. 450, feo vag. meja via Postojna transit; Bordonali, (smreka, jelka) 27/27 do 42/45 cm, media ca 32/33 cm, od 6 do 10 m, media ca 8 m, merkantilni, feo vag. meja via Postojna, transit, 4 vag., den. 330, bl. 340, zaklj. 330; brzojavni drogovi, 80% borovi, 20% smrekovi od 8.50 m, premer v sredini 17—19 cm, vrh najmanj 14 cm, feo vag. meja via Postojna, transit, 3 vag., den. 300, bl. 300, zaklj. 300; bukovi ostrorobni plohi, 38, 50, 60, 80 mm, od 2—4.50 m, od 14 cm širine naprej, I/II, monte, feo vag. meja via Postojna, transit, 1 vag., den. 700, bl. 700, zaklj. 700; pšenica, 76 kg, 2% primesi, feo vagon bačka postaja, bl. 322.50; koroza, feo vag. bačka postaja, 1 vag., den. 137.50, bl. 137.50, zaklj. 137.50; koroza, feo vag. sremska postaja, bl. 145; koroza inzulanka, feo vag. prekm. post., bl. 165; oves rešetani, feo vag. Ljubljana, bl. 190; ajda domača, feo vag. Ljubljana, bl. 273; proso rumeno, feo vag. Ljubljana, bl. 217.50; rž, feo vag. Ljubljana, bl. 217.50.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani, 5. junija 1926.

Kilogram govejega mesa 15 do 19, jezika 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 18 do 19, ledje 15 do 19, možganov 18 do 19, teletina 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20; prašičjega mesa 22 do 25, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledje 25, glave 7.50 do 10, parkljev 5 do 7.50, slanina 20 do 22, masti 25, šunke 35, prekajenega mesa 30 do 32, prekajenih parkljev 10 do 12, glave 12.50 do 15, jezika 35, koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, konjskega mesa 6 do 8, kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 35, safalad 35, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 30 do 40, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 67, prekajene slanina 28 do 30, piščanec 12 do 18, kokoš 30 do 35, petelin 30 do 40, domači zajec 10 do 20, kg krapa 25 do 30, linja 25, ščuke 26, postrvi 55 do 60, klina 15, mreže 15, pečenke 15, lipan 40, črnooka 20; liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 40 do 45, čajnega 55 do 60, masla 45; bohinskega sira 36, sirčka 10, eno jajce 0.75 do 1; liter starega vina 18 do 20, novega 14 do 16, čaša piva 3.25, vrček piva 4.50 do 4.75, steklenica piva 5.25 do 5.75; kg belega kruha 6, črnega 5, ržene 5; kg jabolk 8 do 12, ena oranža 1.25 do 2.50, limona 0.75 do 1; kg rožičev 15, kg fing 25, orehov 12, luščenih orehov 32, kg črešenj 12 do 14, suhih češpelj 10, suhih hrušk 6 do 10, jagod 20, liter borovnic 5; kg kave 40 do 76, pražene 52 do 100, kristalnega sladkorja 13.50, v kockah 15.50, kavne primesi 20, riža 9 do 12, liter olja 17 do 19, kisa 2.50 do 4, kg soli 4.50, kg popra 52 do 54, paprike 20 do 56, liter petroleja 7, kg testenin 9 do 12, pralnega luga 3.75, čaja 75 do 100, kg moke št. 00 6, št. 0 5.50, št. 1 5.25, št. 3 4.50, št. 4 4.25, št. 6 je 3, kaše 6 do 7, ješprenja 6 do 8, ješprenjčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzna moka 3.50 do 4, koruznega zdroba 4 do 5, ajdove moke 7 do 9, ržene moke 5, pšeničnega zdroba 7, q pšenice 355 do 365, rži 250 do 280, ječmena 230 do 260, ovs 225 do 300, prosa 275 do 300, nove sušene koroze 190 do 200, ajde 280 do 300, fižola 350, graha 400 do 500, leče 500; q trbovelj. premoga 43.50, kub. meter trdih drv 150, mehkih 75; q sladkega sena 75 do 80, polsladkega 60, kislega sena 50, slame 45 do 50, kg glavnote solate 5 do 6, ajserce 8, berivke 4, kislega zelja 2.50 do 3, ohrova (goriški) 10, špargljev 20 do 25, kolerab 8, kolerab podzemljic 1 do 1.50, kg špinacije 5 do 6, kumar 20, buč 20, graha v stročju 9 do 10, luščenega 28, fižola v

stročju 16 do 18, čebule 5, česna 10, krompirja 1.50 do 1.75, krompirja novega 5 do 6, repe 1, kisle repe 2 do 2.50, korenja 1 do 8, peteršilja 8, zelenjave za juho 8.

Mariborski trg, dne 5. junija 1926. — Slaninarjev je bilo 22, ki so prodajali svinjino in slanino po 10 do 27 Din kg, domači mesarji so ostali pri dosedanjih cenah, drob se je prodajal po 6 do 9 Din kilogram. **Perutnina** (okoli 500 komadov), piščanci 15 do 25 Din par, kokoši 35 do 60, race in gosi mlade 30 do 60, stare po 60 do 125 Din komad; domači zajci po 6 do 25 Din, kozliči (10 komadov) po 50 do 100 Din, jagnjeta (4 kom.) po 125 do 150 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice.** Krompir stari 0.75 do 1 Din, novi 8 Din kg, solata 0.25 do 2 Din kupček ali pa en komad glavnote, kg čebule 5 Din, česna 15; grah v stročju 7 do 8, fižol v stročju 14 Din, pesa 1 Din komad, karfiol 5 do 8 Din kg, špargelji 15, kisle zelje 2 do 3, kisle repe 1.50 do 2, maslo 40, kuhano 44 do 48, čajno 50 do 60 Din kg; mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 16, oljčno olje 30 do 40, bučno olje 20 do 25 Din liter; jajca 0.75 do 1 Din komad, sirček 1 do 8 Din hlebeček. **Sadje:** jagode 12.50 do 15 Din liter, črešnje, ki so se prodajale v začetku majnika po 30 Din kg, se danes prodajajo po 7 do 14 Din kg, pomaranče 1 do 4, limone 0.50 do 1.50 Din komad. **Cvetlice** 0.25 do 5, z lonci vred 10 do 50 dinarjev komad. **Lončena in lesena roba** 0.50 do 150 Din komad, lesene grablje 8 do 12, vile za seno 10 do 14 Din, brezove metle 2.25 do 6 Din komad, koruzna slama 25 do 30 Din vreča. **Seno in slama na mariborskem trgu.** V sredo 2. t. m. so bili na trgu 3 vozovi sena in 12 voz slame, v soboto 5. t. m. pa 7 vez sena in 19 vez slame. Cene so bile senu 50 do 75, slami pa 35 do 45 Din za 100 kg, ozioroma Din 1.50 do 2 Din za snop.

Mariborsko sejmsko poročilo dne 4. junija 1926. Na svinjski sejem se je pripeljalo 285 svinj in dve kozi, cene so bile

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18—naprej, moške nogavice, dokolenke, otročje nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, obleko in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Petelinc Iosip

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na veliko! Na malo!

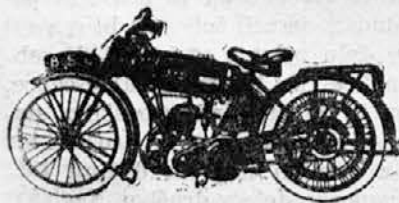
Naznanilo.

Uljudno naznanjava, da se nahaja

zobni atelje
FRANJO RADOVAN
v Ljubljani VII.
Celovška cesta 14.

zobni atelje
IVAN RADOVAN
v Ljubljani
Šelenburgova ul. 4/I.
(preje dr. Prossinagg).

B. S. A. Motocikli

Ceniki na zahtevo brezplačno.

in prikolice najnovjših modelov leta 1926 po znižanih cenah dospeli. — Na ogled in poskušnjo pri

Jugo-Auto, Ljubljana
Dunajska cesta 36. — Tel. 263.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN, Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenike!

IVAN JAX IN SIN, Ljubljana, Gosposvetska c 2

Najboljši šivalni in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Desetletna garancija. Pisalni stroji „Adler“ in „Urania“. Kolesa iz prvih tovarn „Dürkopp“, „Styria“, „Waffenrad“, „Kaiser“.

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Reklam pri poš. ček. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjižovoznica.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIK NA RAZPOLAGO!

KJE SE KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk

Gräzner - Adler - Phoenix.

Istotam posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, pnevmatike.

Pouk o vezanju na stroj brezplačen! — Vseletna garancija! Na veliko! Na malo!